

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Πρόγραμμα διευκόλυνσης για ενήμερους δανειολήπτες και τροποποιήσεις του ν. 3869/2010»

I. Γενικό Μέρος

Κεφάλαιο Α΄

Η οικονομική συγκυρία την οποία διέρχεται η χώρα και τα αποτελέσματα αυτής, όπως οι μεγάλες μειώσεις εισοδημάτων, μισθών και συντάξεων, η απώλεια εργασίας και η έκρηξη της ανεργίας, έχουν οδηγήσει τους πολίτες σε δυσκολία να ανταποκριθούν στις δανειακές τους υποχρεώσεις.

Σημαντικό μέρος των πολιτών πασχίζουν και καταφέρνουν να ανταπεξέλθουν παρά τις εισοδηματικές ή εργασιακές αλλαγές που έχουν υποστεί, οι οποίοι ακόμη και κάτω από αυτές τις αντίξοες συνθήκες αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των δανειοληπτών.

Το παρόν πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί, ώστε να διευκολύνει εκείνες τις κοινωνικές ομάδες, τα εισοδήματα των οποίων αποδεδειγμένα υπέστησαν τις μεγαλύτερες μειώσεις. Πιο συγκεκριμένα, αφορά σε ανέργους, συνταξιούχους και μισθωτούς, καθώς και κοινωνικές ομάδες αυξημένων δαπανών και

υποχρεώσεων, όπως πάσχοντες από σοβαρές ασθένειες, άτομα με ειδικές ανάγκες, τρίτεκνους και πολύτεκνους, με ιδιαίτερα περιορισμένο οικογενειακό εισόδημα.

Η παρούσα νομοθετική ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να προστατευθούν αυτές οι κατηγορίες δανειοληπτών που δυσκολεύονται να αντεπεξέλθουν, αλλά παρόλ'αυτά προσπαθούν να παραμείνουν συνεπείς.

Σε αυτό το πλαίσιο, η νομοθετική ρύθμιση των μη ληξιπρόθεσμων οφειλών έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο στην αντιμετώπιση του θεμελιώδους για την συνοχή της κοινωνίας μας αυτού προβλήματος

Με τις διαδικασίες που εισάγει το παρόν νομοσχέδιο, δίνεται μία ρεαλιστική προοπτική διευκόλυνσης των ενήμερων οφειλετών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί από κοινού η βίαιη μεταβολή της κατάστασης που έχει δημιουργηθεί στη χώρα, να προστατευτούν οι πολίτες, να μην καταρρεύσει το τραπεζικό σύστημα και να υπάρξει ομαλή μετάβαση μέχρι την οικονομική τους ανάκαμψη.

Το παρόν νομοσχέδιο αποτελεί καινοτόμο και ρηξικέλευθη ρύθμιση και θεσπίζεται πρώτη φορά παγκοσμίως. Είναι η πρώτη φορά που η πολιτεία παρεμβαίνει νομοθετικά σε καταρτισθείσες ιδιωτικές συμβάσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και δανειοληπτών, προκειμένου να

προστατεύσει και εξασφαλίσει τους δανειολήπτες.

Σκοπός του παρόντος είναι η θεσμοθέτηση ενός προγράμματος αποπληρωμής δανειακών υποχρεώσεων, βάσει του οποίου η μηνιαία καταβολή θα προσαρμόζεται στην τρέχουσα οικονομική δυνατότητα του κάθε δανειολήπτη.

Με το παρόν σχέδιο νόμου παρέχεται η δυνατότητα υπαγωγής στο πρόγραμμα διευκόλυνσης για ένα σημαντικό μεγάλο χρονικό διάστημα 48 μηνών και δίνεται εύλογη ανακούφιση και προστασία στους δανειολήπτες, των οποίων η πραγματική και νομική κατάσταση δεν επηρεάζεται.

Πιο συγκεκριμένα, η μηνιαία δόση μειώνεται και αναπροσαρμόζεται στην καταβολή ποσοστού επί του καθαρού εισοδήματος του οφειλέτη, όπως αυτό κάθε φορά θα διαμορφώνεται, για να μπορεί ο οφειλέτης ανά πάσα στιγμή να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του, έχοντας τη δυνατότητα να καλύπτει καταρχήν τις βιοτικές του ανάγκες.

Η νομοθετική ρύθμιση ενός προκαθορισμένου τρόπου αποπληρωμής οφειλών που θα παρέχεται υποχρεωτικά από τα πιστωτικά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου αναμένεται να αποτελέσει σημείο αναφοράς για τον τρόπο με τον οποίο αυτά θα αντιμετωπίζουν οφειλέτες που έχουν υποστεί βίαιη μεταβολή εισοδημάτων, ανεξάρτητα από το εάν

ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις υπαγωγής στο παρόν πρόγραμμα.

Το πρόγραμμα διευκόλυνσης απευθύνεται σε αυτούς που πραγματικά και αποδεδειγμένα πασχίζουν να παραμείνουν στην οικονομική δραστηριότητα, γι' αυτό και προϋποθέσεις υπαγωγής αποτελούν εκτός από τα εισοδηματικά κριτήρια του οφειλέτη, το ποσοστό μείωσης των εισοδημάτων του, το σύνολο των περιουσιακών του στοιχείων και η εν γένει συμπεριφορά του προς τις λοιπές οικονομικές του υποχρεώσεις.

Η παραμονή του δανειολήπτη στο πρόγραμμα διευκόλυνσης για το διάστημα των 48 μηνών σημαίνει την αυτόματη επιμήκυνση της προγενέστερης δανειακής σύμβασης του, όπως αυτή είχε τελικά διαμορφωθεί προ της υπαγωγής του οφειλέτη στο πρόγραμμα διευκόλυνσης, για τόσο χρόνο όσο η διάρκεια υπαγωγής του στο πρόγραμμα. Μετά τη λήξη του προγράμματος, ο οφειλέτης επιστρέφει στην σύμβασή του, όπως αυτή ήταν διαμορφωμένη πριν την υπαγωγή του στον παρόντα νόμο, χωρίς καμία αρνητική μεταβολή στους όρους αυτής.

Γίνεται δε σαφές ότι η παρούσα νομοθετική ρύθμιση αποτελεί καινοτόμα εφαρμογή, γι' αυτό και η δυνατότητα υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος δίνεται καταρχήν για διάστημα 6 μηνών από την δημοσίευσή του, με

δυνατότητα επανεκτίμησης και χρονικής επιμήκυνσής της.

Με την κατάθεση του παρόντος σχεδίου νόμου στη Βουλή προς ψήφιση, η Κυβέρνηση υλοποιεί μία σημαντικότερη δέσμευση που είχε αναλάβει, δίνοντας διέξοδο σε χιλιάδες δανειολήπτες και νοικοκυριά.

Η προστασία του δανειολήπτη, που θέλει στο δυνατό μέτρο και ανάλογα με τις οικονομικές του δυνατότητες να παραμείνει συνεπής, να μην οδηγήσει τα δανειακά του προϊόντα σε καθυστέρηση, να μην εισέλθει στο ηλεκτρονικό σύστημα του Τειρεσία, να μην καταφύγει στη δικαστική οδό, που απαιτεί χρόνο και χρήμα και θα του στερήσει μεταγενέστερη πιστοληπτική ικανότητα, αποτελεί δέσμευση της Κυβέρνησης.

Παρατηρήσεις όλων των εμπλεκόμενων φορέων έχουν ληφθεί υπόψη στην τελική διαμόρφωση της πρότασης νόμου, προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή εφαρμογή του, και το σχέδιο νόμου έχει τεθεί προς διαβούλευση στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), λαμβάνοντας τη θετική της γνώμη.

Κεφάλαιο Β΄

Με τις παρούσες τροποποιήσεις επικαιροποιείται και συμπληρώνεται ο ν. 3869/2010 για τη ρύθμιση των οφειλών των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων, απλουστεύονται οι διαδικασίες του

και διευκολύνεται η πρόσβαση των οφειλετών στη διαδικασία.

Οι παρούσες τροποποιήσεις είναι απολύτως αναγκαίες, δεδομένου ότι οι μακροχρόνιες δικαστικές εκκρεμότητες έχουν θέσει «σε ομηρία» πολλούς δανειολήπτες και με τον τρόπο αυτό καθυστερεί η επάνοδός τους στην οικονομική δραστηριότητα.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, βελτιώνεται η διαδικασία διευθέτησης των οφειλών μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών, με αποτέλεσμα τη σύντμηση του χρόνου από την κατάθεση της αίτησης μέχρι την συζήτησή της, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ελαχιστοποίηση του χρόνου είναι πρωταρχικής σημασίας για την επιτυχία οποιουδήποτε προγράμματος αναδιάρθρωσης χρεών.

Διά της εισαγόμενης διαδικασίας του προδικαστικού συμβιβασμού εξασφαλίζεται ότι τα δύο μέρη είναι σε θέση να διαπραγματευτούν καλύτερα, δεδομένου ότι οι πιστωτές θα έχουν στα χέρια τους από την αρχή όλα τα έγγραφα σχετικά με την οικονομική κατάσταση του οφειλέτη.

Προβλέπεται, επίσης, ότι το σχέδιο διευθέτησης τεκμαίρεται ότι γίνεται αποδεκτό από όλους τους πιστωτές, εφόσον συναινούν σε αυτό πιστωτές που κατέχουν την πλειοψηφία (50% +1) των οφειλών, και συνακόλουθα επικυρώνεται από τον Πρόεδρο Υπηρεσίας του αρμοδίου δικαστηρίου. Η δικαστική εποπτεία

της διαδικασίας του προδικαστικού συμβιβασμού ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο κατάχρησης εκ μέρους κακόπιστων οφειλετών.

Η σημαντικότερη αλλαγή των προτεινόμενων τροποποιήσεων είναι η εισαγωγή της υποχρέωσης των οφειλετών να προβαίνουν σε καταβολές ευθύς από την κατάθεση της αιτήσεως. Τα ύψος της καταβολής για το χρονικό διάστημα μέχρι τη συζήτηση της προσωρινής διαταγής θα προσδιορίζεται από τον οφειλέτη, σύμφωνα με την οικονομική κατάσταση του. Ωστόσο, ως ελάχιστη καταβολή ορίζεται το 10% της οφειλόμενης δόσης, όπως αυτή είχε διαμορφωθεί πριν την κατάθεση της αίτησης. Σε περίπτωση που το 10% της οφειλόμενης δόσης είναι μικρότερο των σαράντα (40) ευρώ, τότε η ελάχιστη καταβολή θα ανέρχεται σε σαράντα (40) ευρώ.

Κατά την ημέρα επικύρωσης, είτε επικυρώνεται ο επιτευχθείς συμβιβασμός, είτε ο Πρόεδρος Υπηρεσίας του αρμοδίου δικαστηρίου καθορίζει το ύψος της μηνιαίας καταβολής, στην οποία υποχρεούται να προβαίνει ο οφειλέτης μέχρι την έκδοση της απόφασης, αποφασίζοντας ταυτόχρονα αν θα χορηγήσει αναστολή των καταδικαστικών μέτρων κατά του οφειλέτη. Η μηνιαία καταβολή που καθορίζει ο Πρόεδρος Υπηρεσίας του αρμοδίου δικαστηρίου δε μπορεί να είναι κατώτερη από το ποσοστό του 10% της οφειλόμενης δόσης που αναφέρθηκε ανωτέρω (ή τα 40

ευρώ, αν το 10% της οφειλόμενης δόσης είναι μικρότερο των 40 ευρώ), εκτός αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 8 παράγραφος 5 του νόμου. Η πρόβλεψη ελάχιστου ορίου καταβολής, η εισαγωγή δικαστικής εποπτείας όσον αφορά τον προσδιορισμό του ύψους της οφειλόμενης καταβολής καθώς και η εισαγωγή κυρώσεων σε περίπτωση ανεπαρκών καταβολών διασφαλίζουν την ορθή τήρηση της διαδικασίας και την αποφυγή καταστρατήγησης του νόμου από κακόπιστους οφειλέτες.

Συνεπώς, με το πλαίσιο των ανωτέρω διατάξεων επιτυγχάνεται η γρηγορότερη και αποτελεσματικότερη επανένταξη του οφειλέτη στην οικονομική δραστηριότητα. Για το λόγο αυτό, οι μηνιαίες καταβολές από την κατάθεση της αίτησης μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης συνυπολογίζονται στις καταβολές που θα προσδιοριστούν από το δικαστήριο μετά τη συζήτηση της αίτησης.

Επισημαίνεται ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποσκοπούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα του ηθικού κινδύνου (moral hazard), το οποίο συνήθως εμφανίζεται στο πλαίσιο νομοθετικών ρυθμίσεων για τη ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων προσώπων.

II. Επί των άρθρων

Κεφάλαιο Α΄

Άρθρο 1

Με το πρώτο άρθρο καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του νόμου και οι ορισμοί για τους σκοπούς του παρόντος. Στο παρόν σχέδιο νόμου υπάγονται τα μη ληξιπρόθεσμα δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου μόνον και όχι από ιδιώτες δανειστές, άλλους φορείς ή πιστωτικά ιδρύματα δημοσίου δικαίου και μόνον αυτά των οποίων οι αρχικές συμβάσεις καταρτίστηκαν έως την 30-06-2010, έστω και αν κατόπιν έχουν τροποποιηθεί, ανανεωθεί ή ρυθμιστεί με συμφωνητικά ή νέες συμβάσεις.

Άρθρο 2

Με το δεύτερο άρθρο προσδιορίζονται οι δικαιούχοι υπαγωγής στο πρόγραμμα και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται, μια εκ των οποίων είναι η ύπαρξη εμπράγματης εξασφάλισης πάνω στην κύρια κατοικία του οφειλέτη. Ως κύρια νοείται η κατοικία η οποία περιγράφεται ως τέτοια στην τελευταία πριν την αίτηση φορολογική δήλωση του οφειλέτη. Η ύπαρξη της εμπράγματης εξασφάλισης επί της κυρίας κατοικίας πρέπει να υφίσταται πριν την κατάθεση της αίτησης ενώπιον του δανειστή για την παροχή του προγράμματος διευκόλυνσης. Περαιτέρω ορίζονται οι δικαιούχοι υπαγωγής στο πρόγραμμα και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται.

Δικαίωμα υπαγωγής στο πρόγραμμα έχουν: άνεργοι, εγγεγραμμένοι στα οικεία μητρώα του ΟΑΕΔ, μισθωτοί και συνταξιούχοι ιδιωτικού και δημοσίου τομέα και όσοι τελούν σε τεκμαιρόμενη σχέση εξαρτημένης εργασίας κατ' εφαρμογή του ν. 4110/2013, παρ.2 άρθρου 1, με ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή (μισθοί, συντάξεις, ενοίκια, αγροτικά εισοδήματα κλπ) έως € 25.000. Αντίστοιχα έχει προβλεφθεί η υπαγωγή για εισοδήματα νοικοκυριών με ατομική φορολογική δήλωση, τα οποία δεν δύναται να ξεπερνούν τις €15.000.

Επιπλέον, τα ως άνω ποσά αυξάνονται κατά €5.000 (δηλαδή αντίστοιχα έως €20.000 ή €30.000 ετήσιο καθαρό εισόδημα) για

πάσχοντες από βαριά ασθένεια ή/και μόνιμη αναπηρία και για τρίτεκνους και πολύτεκνους.

Προκειμένου να υπάρχει συνέπεια με τους σκοπούς του προγράμματος, πρόσθετη προϋπόθεση είναι η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας επί της οποίας έχουν εξασφαλιστεί εμπραγμάτως οι απαιτήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων να μην ξεπερνά τις 180.000€.

Κριτήριο αποτελεί η μείωση του οικογενειακού εισοδήματος σε ποσοστό 20% τουλάχιστον σε σύγκριση με τα αποκτηθέντα εισοδήματα κατά το έτος 2009, όπως αυτά περιγράφονται στη φορολογική δήλωση του έτους 2010, ενώ λαμβάνονται υπόψη ως κριτήρια υπαγωγής τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη.

Για τους σκοπούς του παρόντος σχεδίου νόμου, περιουσιακά στοιχεία νοούνται ακίνητα του οφειλέτη εκτιμώμενα επί της αντικειμενικής αξίας, και, για όσα βρίσκονται εκτός συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού, ο προσδιορισμός της αξίας αυτών θα γίνεται βάσει των κείμενων φορολογικών διατάξεων, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν.

Περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη επίσης νοούνται και κινητές αξίες του οφειλέτη, ήτοι μετοχές, ομόλογα, λογαριασμοί σε αλλοδαπό νόμισμα, πάσης φύσεως επενδυτικά προϊόντα και καταθέσεις.

Από το σκοπό του παρόντος άρθρου εξαιρούνται τα ΙΧ επιβατηγά αυτοκίνητα, καθώς οι αξίες των αυτοκινήτων λόγω της οικονομικής κατάστασης είναι δύσκολο να εκτιμηθούν.

Πρόσθετο κριτήριο αποτελεί η προϋπόθεση το συνολικό ανεξόφλητο υπόλοιπο κεφαλαίου που έχει λάβει ο οφειλέτης από τους δανειστές να μην υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες ευρώ (€150.000). Ως ανεξόφλητο υπόλοιπο νοείται αυτό όλων των τραπεζικών προϊόντων που έχουν χορηγηθεί στον οφειλέτη, συμπεριλαμβανομένων καταναλωτικών δανείων, πιστωτικών καρτών κλπ από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα.

Όλα τα ανωτέρω θα αποδεικνύονται με κατάθεση επίσημων δημοσίων εγγράφων των οικονομικών ετών 2011 και μέχρι την υποβολή της αίτησης (Ε1, Ε3, Ε9, επικαιροποιημένα φύλλα υπολογισμού αξιών, βεβαιώσεις μισθοδοσίας, επικαιροποιημένα στοιχεία ΟΑΕΔ) και θα συνοδεύονται με υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου.

Άρθρα 3 και 4

Στο τρίτο και τέταρτο άρθρο περιγράφεται η διαδικασία υποβολής της αίτησης προς το πιστωτικό ίδρυμα, το περιεχόμενο και η λεπτομερής πορεία της αίτησης με τις οριζόμενες προθεσμίες και το σύνολο των

δικαιολογητικών που πρέπει να υποβάλλει ο αιτών δανειολήπτης.

Άρθρο 5

Στο πέμπτο άρθρο του νόμου περιγράφονται οι παροχές του προγράμματος διευκόλυνσης.

Για το διάστημα της περιόδου χάριτος των τεσσάρων ετών, εφόσον ο δανειολήπτης είναι συνεπής στις αναπροσαρμοσμένες υποχρεώσεις του, παραμένει ενήμερος, χωρίς καμία επίπτωση στο παρόν και στο μέλλον της πιστοληπτικής του ικανότητας, ενώ σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται η κύρια κατοικία του και συνεχίζει να έχει πρόσβαση σε όλες τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.

Στους υπαγόμενους η μηνιαία δόση μειώνεται στο 30% του καθαρού οικογενειακού εισοδήματος, συνυπολογιζομένου στο ποσό αυτό του επιτοκίου, όπως αυτό οριζόταν στην τελευταία σύμβαση πριν την παροχή του προγράμματος.

Θεσπίζεται δε ειδική ρύθμιση για νοικοκυριά με εξαιρετικά χαμηλά εισοδήματα κάτω των €15.000 και €9.000 αντίστοιχα, στα οποία η προσαρμογή της δόσης θα υπολογίζεται σε ποσοστό 30% του καθαρού εισοδήματός τους, με μέγιστο επιτόκιο 0,75% + Βασικό Επιτόκιο ΕΚΤ (=1,5% σήμερα), όπως αυτό κάθε φορά διαμορφώνεται, έτσι ώστε να περιορίζεται η επιβάρυνσή τους με τόκους κατά τη διάρκεια της περιόδου χάριτος.

Το πρόγραμμα συμπεριλαμβάνει και ειδικά προνόμια για τους ανέργους, με μοναδικό εισόδημα το επίδομα ανεργίας, στους οποίους, εκτός από όσα προβλέπονται γενικά, παρέχεται η δυνατότητα μηδενικών καταβολών με πλήρη απαλλαγή τόκων για συνολικό διάστημα 6 μηνών εντός της περιόδου χάριτος. Παρέχεται έτσι ένα σημαντικό διάστημα ανακούφισης μέχρι την οικονομική τους ανάκαμψη και την ομαλή επιστροφή στην οικονομική δραστηριότητα.

Γίνεται σαφές ότι ακόμα και μετά την παροχή του προγράμματος διευκόλυνσης σε δανειολήπτη, και οποιαδήποτε στιγμή αυτός αποδείξει περαιτέρω αλλαγή της κατάστασής του, το πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να επαναπροσδιορίσει ανάλογα με τα νέα στοιχεία το πρόγραμμα διευκόλυνσης προς τον οφειλέτη. Λ.χ. περίπτωση οφειλέτη ο οποίος έλαβε το πρόγραμμα διευκόλυνσης, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 5 παρ. 2 και εντός της περιόδου χάριτος αποδείξει μείωση εισοδημάτων που τον κατατάσσουν στην παρ. 3 ή 4: το πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να τροποποιήσει ανάλογα τη συμφωνία με τον δανειολήπτη και να του παρέχει τα όσα ορίζονται κάθε φορά. Επαναπροσαρμογή του προγράμματος διευκόλυνσης σε καμία περίπτωση δε σημαίνει επανέναρξη της περιόδου χάριτος.

Σε περίπτωση ύπαρξης περισσοτέρων του ενός δανειστών, ο επιμερισμός θα γίνεται βάσει της

συνολικής αξίας του κάθε δανείου, συμμέτρως επί του συνολικού υπολοίπου της υπαγόμενης οφειλής.

Άρθρο 6

Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι κατά τη διάρκεια του προγράμματος δεν είναι δυνατή η καταγγελία της σύμβασης δανείου που έχει υπαχθεί στο πρόγραμμα και ότι αναστέλλονται οι ατομικές διώξεις για το ίδιο διάστημα.

Άρθρο 7 και 8

Στο έβδομο άρθρο του νόμου ορίζεται το καθήκον ειλικρινούς δήλωσης του οφειλέτη για κάθε μεταβολή της εισοδηματικής και περιουσιακής του κατάστασης, παράλειψη της οποίας επιφέρει δυνατότητα καταγγελίας του προγράμματος κατά το άρθρο 9 του σχεδίου νόμου σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή αυτό καταστεί γνωστό και με όποιο τρόπο.

Άρθρο 9

Στο άρθρο αυτό προβλέπονται οι περιπτώσεις καταγγελίας του προγράμματος, ήτοι οι περιπτώσεις όπου ο οφειλέτης δεν είναι συνεπής με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 5 και οι περιπτώσεις όπου αυτός δεν είναι συνεπής προς το καθήκον ειλικρινούς ενημέρωσης αρχικά ή και κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Άρθρο 10

Προβλέπεται το χρονικό διάστημα εντός του οποίου μπορεί να γίνει χρήση της δυνατότητας υπαγωγής στο πρόγραμμα διευκόλυνσης, το οποίο είναι έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του νόμου.

Κεφάλαιο Β΄

Άρθρο 11

Με το άρθρο 11 εισάγεται η διαδικασία του προδικαστικού συμβιβασμού και καταργούνται οι κείμενες διατάξεις που αφορούσαν στη διαδικασία του εξωδικαστικού συμβιβασμού, με δεδομένο ότι τα αποτελέσματα της μέχρι σήμερα εφαρμογής της εν λόγω διαδικασίας δεν ήταν ικανοποιητικά, εξαιτίας κυρίως της απροθυμίας των πιστωτών να επεξεργαστούν κατά ουσιαστικό τρόπο τα σχετικά αιτήματα των οφειλετών, αλλά και επειδή οι πιστωτές δεν είχαν τη δυνατότητα πλήρους γνώσης της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Η επιδίωξη της εξώδικης ρύθμισης είχε καταστεί έτσι τυπική, προκαλώντας αδικαιολόγητη επιβάρυνση και επιβράδυνση της διαδικασίας.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας του προδικαστικού συμβιβασμού, ο οφειλέτης με τους δανειστές καλούνται να συμβιβαστούν εφόσον το επιθυμούν μέχρι την ημέρα

συζήτησης της προσωρινής διαταγής. Η δυνατότητα διεξαγωγής ουσιαστών διαπραγματεύσεων (και συνακόλουθα η πιθανότητα επιτυχίας αυτών) ενισχύεται, με δεδομένο ότι μετά την υποβολή από τον οφειλέτη της αίτησης και των σχετικών εγγράφων στο δικαστήριο οι πιστωτές αποκτούν τη δυνατότητα να λάβουν πλήρη γνώση των εγγράφων σχετικά με την περιουσία, τα εισοδήματα, τους πιστωτές και τις απαιτήσεις τους.

Κατά τα λοιπά, τα μέρη είναι ελεύθερα να συμβιβάζονται εξωδίκως και πριν την υποβολή της αίτησης, ταυτόχρονα δε τροποποιείται με το παρόν άρθρο 15 το υφιστάμενο άρθρο 7 ν.3869/2010 και προβλέπεται η δυνατότητα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς και σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα.

Με το παρόν άρθρο αυξάνεται, επίσης, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να παραδώσουν αναλυτική κατάσταση οφειλών του οφειλέτη από πέντε (5) σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες. Στην ως άνω αναλυτική κατάσταση και προς διευκόλυνση του οφειλέτη, ενόψει της πρόβλεψης ελάχιστου ορίου οφειλόμενης δόσης, θα πρέπει να αναγράφεται και το ποσό που αντιστοιχεί στο 10% της τελευταίας ενήμερης δόσης.

Περαιτέρω, με το παρόν άρθρο θεσπίζεται η υποχρέωση ορισμού αντικλήτου για τους εκδοχείς των

απαιτήσεων των πιστωτών που έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή, προκειμένου να καθίστανται εφικτές η ταχεία επίδοση της αίτησης και η έναρξη της διαδικασίας.

Άρθρο 12

Με το άρθρο 12 ο οφειλέτης υποχρεούται ήδη με την υποβολή της αίτησης να υποβάλει όλα τα απαραίτητα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του σχετικά με την οικονομική και περιουσιακή του κατάσταση, με δεδομένο ότι η αρχική πρόβλεψη περί δυνατότητας του οφειλέτη να καταθέσει τα έγγραφα μετά την υποβολή της αίτησης δεν είχε επαρκή αιτιολογική βάση και επιβάρυνε χωρίς λόγο τους πιστωτές. Η κατάθεση όλων των σχετικών με την περιουσιακή και οικονομική κατάσταση του οφειλέτη εγγράφων ήδη με την υποβολή της αίτησης είναι σημαντική και για την επιτυχία των διαπραγματεύσεων που διεξάγονται στο στάδιο του προδικαστικού συμβιβασμού. Επίσης, καταργείται το άρθρο 4 παρ. 4 του νόμου, με δεδομένο ότι ο οφειλέτης υποχρεούται να καταθέσει τα σχετικά με την οικονομική και περιουσιακή του κατάσταση έγγραφα ήδη με την υποβολή της αίτησης.

Επιπλέον, ορίζεται ότι με την κατάθεση της αίτησης στο αρμόδιο δικαστήριο προσδιορίζεται η «ημέρα επικύρωσης» δύο μήνες μετά την κατάθεση. Κατά τη διάρκεια των δύο αυτών μηνών τα

μέρη καλούνται να προσπαθήσουν να συμφωνήσουν στο προτεινόμενο από τον οφειλέτη σχέδιο διευθέτησης των οφειλών. Κατά την περίοδο των δύο μηνών μέχρι την ημέρα της επικύρωσης, κατά την οποία τα μέρη διαπραγματεύονται επί του σχεδίου που υπέβαλε ο οφειλέτης, δεν επιτρέπεται καμία αλλαγή στην νομική και οικονομική κατάσταση του οφειλέτη και η λήψη καταδικωκτικών μέτρων εναντίον του. Ο οφειλέτης υποχρεούται ωστόσο να καταβάλει το ελάχιστο ποσό της μηνιαίας δόσης που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του ν. 3869/2010.

Άρθρο 13

Με το άρθρο 13 αντικαθίσταται το άρθρο 5 του νόμου και περιγράφεται η νέα διαδικασία, σύμφωνα με την οποία οι διαπραγματεύσεις για την επίτευξη προδικαστικού συμβιβασμού ξεκινούν μετά την κατάθεση της αίτησης στο δικαστήριο, οπότε και οι πιστωτές έχουν άμεσα στα χέρια τους όλα τα απαραίτητα έγγραφα σχετικά με την οικονομική και περιουσιακή κατάσταση του οφειλέτη, προκειμένου να προβούν σε διαπραγματεύσεις.

Προκειμένου να είναι ευχερέστερη η εξεύρεση συμβιβαστικής λύσης, το προτεινόμενο σχέδιο θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτό από όλους τους πιστωτές, εφόσον συναινούν σε αυτό πιστωτές οι οποίοι έχουν την πλειοψηφία (50% +1) των οφειλών.

Ο οφειλέτης, ήδη με την υποβολή της αίτησης, υποχρεούται να

καταβάλλει σε κάθε πιστωτή το ποσό που κρίνει κατάλληλο για την ικανοποίηση των πιστωτών του με βάση την οικονομική του κατάσταση. Το καταβαλλόμενο ποσό, ωστόσο, δε μπορεί να είναι μικρότερο από το 10% της δόσης που κατέβαλλε σε έκαστο πιστωτή, όπως αυτή είχε διαμορφωθεί πριν την κατάθεση της αίτησης.

Εάν το 10% της δόσης είναι χαμηλότερο των 40 ευρώ, τότε ο οφειλέτης υποχρεούται κατ' ελάχιστο να καταβάλει το ποσό των 40 ευρώ.

Προκειμένου να αποφευχθεί ο αυθαίρετος ορισμός της δόσης από τον οφειλέτη, το ποσό της δόσης που είναι εύλογη με βάση την οικονομική κατάσταση του αιτούντος ορίζεται κατά την ημέρα επικύρωσης από τον Πρόεδρο Υπηρεσίας, ο οποίος θα λαμβάνει υπόψη το εκ του νόμου καθοριζόμενο ελάχιστο όριο ως προς το ύψος της καταβλητέας δόσης. Ο δικαστής δύναται να παρεκκλίνει από το ελάχιστο όριο μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως π.χ. χρόνια ανεργία χωρίς υπαιτιότητα του οφειλέτη.

Άρθρο 14

Με το άρθρο 14 καταργούνται οι προηγούμενες διατάξεις του άρθρου 6 του ν.3869/2010 που προέβλεπαν ότι η υποβολή της αίτησης δεν επιφέρει αναστολή των μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης και ότι μετά την υποβολή της αίτησης ήταν δυνατή η αναστολή καταδικωκτικών μέτρων από το αρμόδιο δικαστήριο

κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Και αυτό γιατί πλέον με την υποβολή της αίτησης αφενός μεν επέρχεται αυτόματα αναστολή των καταδικαστικών μέτρων για χρονικό διάστημα δύο μηνών μέχρι την ημέρα επικύρωσης, αφετέρου δε ο οφειλέτης δύναται να ζητήσει την αναστολή των καταδικαστικών μέτρων με την έκδοση προσωρινής διαταγής κατά το άρθρο 781 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Περαιτέρω, με το παρόν άρθρο προβλέπεται η δυνατότητα του δικαστηρίου να αναστέλλει την αναγκαστική εκτέλεση και μετά την έκδοση της οριστικής απόφασης, εφόσον έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα έφεση κατά αυτής.

Άρθρο 15

Με το άρθρο 15 δίνεται η δυνατότητα στα συμβαλλόμενα μέρη να συμφωνήσουν σε μεταγενέστερο στάδιο πριν από τη συζήτηση της αίτησης και την έκδοση της απόφασης και να προβούν σε διακανονισμό. Το σχέδιο διευθέτησης τεκμαίρεται ως αποδεκτό από τους πιστωτές που κατέχουν την πλειοψηφία (50% +1) των οφειλών και επικυρώνεται από τον Πρόεδρο Υπηρεσίας του αρμόδιου δικαστηρίου.

Άρθρο 16

Με το άρθρο αυτό επιδιώκεται η συλλογική αντιμετώπιση των χρεών του οφειλέτη, προκειμένου να αποθαρρύνεται η δημιουργία δανειστών δύο ταχυτήτων, δηλαδή πιστωτών ενταγμένων στη

διαδικασία και εκτός αυτής. Παραλειφθέντες πιστωτές μπορούν να ενταχθούν στη ρύθμιση μέσω κύριας παρέμβασης που ασκείται προφορικά κατά αναλογική εφαρμογή του άρθρου 54 παρ.1 ΠτωχΚ. Αν ο πιστωτής δεν ασκήσει παρέμβαση, ο δικαστής μπορεί, προς εξυπηρέτηση της καθολικής ρύθμισης των χρεών του οφειλέτη, να κάνει χρήση του ανακριτικού συστήματος που ισχύει στην εκούσια δικαιοδοσία και να ρυθμίσει, αναζητώντας αυτεπαγγέλτως τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά, και την οφειλή προς τον συγκεκριμένο αυτόν πιστωτή. Αν ωστόσο και πάλι το πραγματικό υλικό δεν είναι επαρκές, ο δικαστής δύναται να μην εκδώσει οριστική απόφαση, να ορίσει νέα δικάσιμο και να υποχρεώσει όποιον έχει έννομο συμφέρον, να επιδώσει κλήτευση στον πιστωτή αυτόν κατά το άρθρο 748 παρ. 3 ΚΠολΔ καθιστώντας τον διάδικο. Στη νέα δικάσιμο ο δικαστής ρυθμίζει πλέον το σύνολο των γνωστών στο δικαστήριο χρεών του οφειλέτη.

Επίσης, στο παρόν άρθρο ορίζεται ότι ο δικαστής δύναται να ορίσει την περίοδο ρύθμισης για χρονικό διάστημα από τρία έως πέντε έτη.

Άρθρο 17

Με το άρθρο 17 ορίζεται ότι το δικαστήριο, εξαιρώντας από την εκποίηση την κύρια κατοικία του αιτούντος οφειλέτη, ρυθμίζει την ικανοποίηση των πιστωτών, των οποίων οι απαιτήσεις ανέρχονται

μέχρι το 80% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου.

Επίσης, με την παρούσα δίνεται η δυνατότητα στο δικαστήριο να ρυθμίσει την οφειλή για την εξαίρεση από τη ρευστοποίηση της κύριας κατοικίας (άρθρο 9 παρ. 2) και σε μεγαλύτερη των είκοσι και μέχρι τριάντα πέντε ετών περίοδο, όταν η διάρκεια των συμβάσεων δυνάμει των οποίων χορηγήθηκαν πιστώσεις στον οφειλέτη ήταν μεγαλύτερη των είκοσι ετών.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι εάν μετά τη συζήτηση της αίτησης ο δικαστής κρίνει ότι ο οφειλέτης θα έπρεπε να καταβάλλει υψηλότερες δόσεις (είτε κατά το αρχικό διάστημα των δύο μηνών κατά το οποίο το ύψος της δόσης προσδιορίστηκε από τον ίδιο τον οφειλέτη, είτε κατά το μεταγενέστερο διάστημα κατά το οποίο το ύψος της δόσης ορίστηκε από τον Πρόεδρο Υπηρεσίας του αρμόδιου δικαστηρίου), επιβάλλει στον οφειλέτη την υποχρέωση να εξοφλήσει εντόκως εντός ενός έτους τη διαφορά.

Άρθρο 18

Με την παρούσα προστίθεται εδάφιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 10, που προβλέπει ως κύρωση την απόρριψη της αίτησης ή και την έκπτωση από τη ρύθμιση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο αυτή, για την περίπτωση της με δόλο ή βαριά αμέλεια παράλειψης πιστωτή κατά την υποβολή από τον οφειλέτη της αίτησης δικαστικής ρύθμισης των χρεών.

Άρθρο 19

Με την παρούσα προβλέπονται μεταβατικές διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων. Ο οφειλέτης εκ του νόμου υποχρεούται να καταβάλλει ως ελάχιστη καταβολή το ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 2 και μπορεί να αιτηθεί προσωρινής διαταγής ή προληπτικών μέτρων κατά τις διατάξεις του άρθρου 781 ΚΠολΔ, σε περίπτωση που είναι σε αδυναμία καταβολής του. Σε περίπτωση δε που υπάρχει προηγούμενη δικαστική κρίση σχετικά, με αίτηση του πιστωτή ή του οφειλέτη μπορεί να ζητηθεί η μεταρρύθμιση των ήδη χορηγηθέντων μέτρων.

Αθήνα, 03.06.2013

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΚΤΥΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ ΚΩΣΤΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ